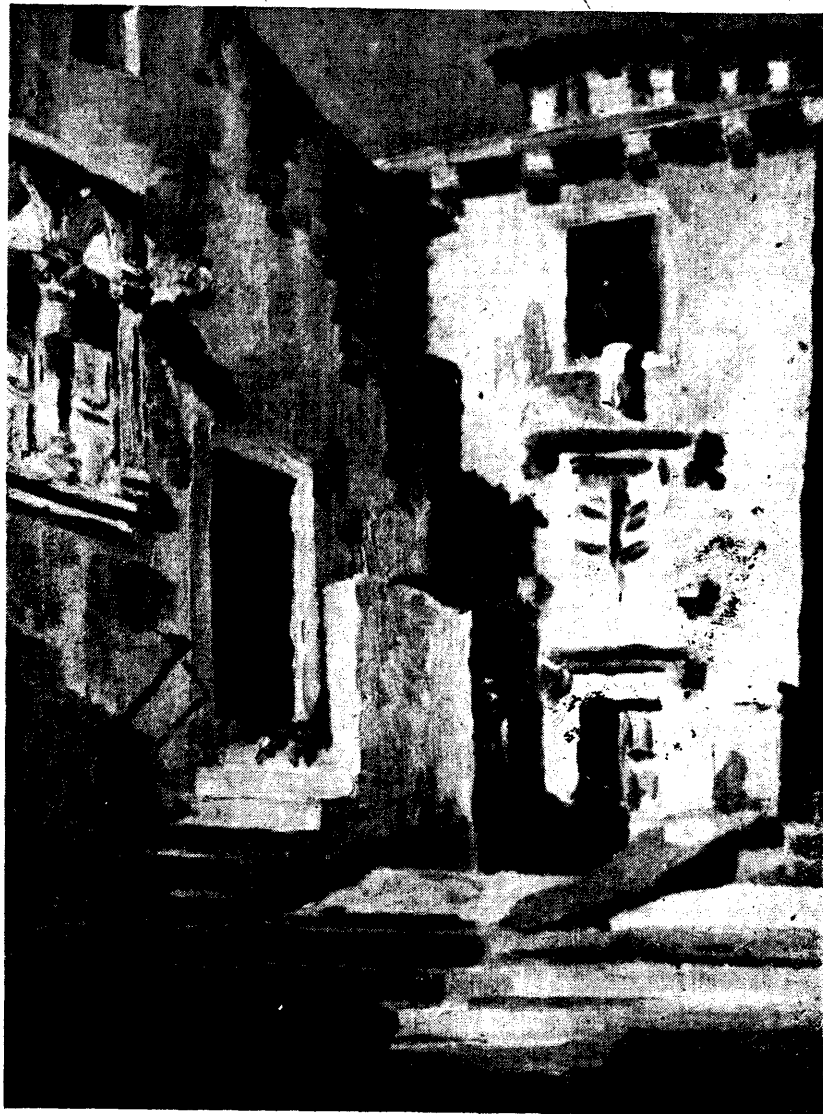

Kiállított képeinek nagyobb részét csendéletek alkotják, főleg vi-rág-csendéletek, aztán ohridi, dubrovniki, peraszti és velencei témák, végül néhány jellegzetes kép a művésznek a hazai, a bácskai tájhoz való bensőséges viszonyáról beszél. Legkevesebb a figurális képe, mert Csá-vosi Sándor a természetben, a természeti szépségekben találja örömét; az ember a maga bonyolultságában már kevésbé érdekli. Ennélfogva l'art pour l'art festőnek mondhatnánk, akinek művészi felfogását azon-ban nem egy belső kifejezési vágy alakította ki, hanem a téma szépsége,

Dubrovniki részlet

érdekessége, különlegessége. Az ilyen festői természet, mint' amilyen Csávosi, nem hevül nagy feladatokért, csak azt festi meg, amit tudásával, tehetségével megoldhat. Ő sem vágott neki járatlan utaknak, azonkívül kötötte egy kissé a vidéknek nem a közönye, hanem az érdeklődése. A polgári lakásokban nem szeretik a nyugtalanító képeket sem témában, sem felfogásban, sem művészi irány tekintetében. S Csávosi hosszú időn át kedvelt festője volt vidékünk polgári osztályának. De hát Cézanne is vidéki festő volt, csak hogy nem a vidéknek festett. A vidék meg sem értette volna.

Mert amilyen megvesztegető a siker, a környezet megértése, épp olyan veszélyes is. Ki tudja, mi lett volna, mivé fejlődött volna Csávosi Sándor, ha nem ölelte volna annyira magához a vidéki ízlés és a kispolgári igény, ha kissé kínlódva is, de szabadon engedte volna fejlődni és egyéniségében kibontakozni.

De kár ezen már töprengeni! Nem fiatal festőről van szó, aki biztatásra vár, bátorításra művészi pályáján. Még csak bírálatra sem. Ha valaki egész élete munkáját viszi a közönség elé, abban van valami megható. És Csávosi képeit nézve, melyek leginkább finom színeikben hatnak érdekesen, aprólékos kidolgozású lírai rajzait csodálva, akvarelljeit, melyeknek egységét egyetlen helytelen vonás, rosszul felrakott színfolt sem bontja meg; ha a kiállítás egész anyagát nézzük, mely magán viseli egy élet gyermeki hitét, rajongását mindenért, ami szép, akkor a látottakról nem a bírálat hideg hangján kell szólnunk, hanem a megértés és megbecsülés baráti szeretetével megszorítani ennek a festőnek kezét, aki egy emberöltőn át szolgálta a művészet istennőjét ezen a tájon, ahogyan tudta és ahogyan lehetett.

Herceg János

Zombori tanya